

Jaarverslag 2022

Samen sterker dan individueel

AB
WERKT | ZUID-NEDERLAND

INHOUD

**Samen op koers
blijven in dynamische
tijden**

Jack Janssen
Algemeen Directeur

3 ▶

**Transitie
en toekomst**

Ankie Wijnen
Voorzitter RvC

5 ▶

**Aanpassings-
vermogen**

Ferry Beks
Commercieel Directeur

7 ▶

**Het beste
in elkaar
naar boven halen**

Daniëlle Royakkers
HR Directeur

9 ▶

**De nieuwe
coöperatiestrategie:
meerwaarde
voor élk lid**

11 ▶

**Duiding
financiële cijfers
2022**

Piet Claessen
Financieel Directeur

13 ▶

**FINANCIEEL
JAARVERSLAG
&
CIJFERS**

**2022
IN BEELD**

15 ▶

**GECONSOLIDEERDE
BALANS**

per 31 december 2022

16 ▶

**GECONSOLIDEERDE
WINST- EN
VERLIESREKENING**

over 2022

17 ▶

Samen op koers blijven in dynamische tijden

We leven in zeer dynamische tijden. Een impactvolle pandemie hadden we amper achter de rug toen in Oekraïne de oorlog uitbrak. Ook Nederland ondervindt daar de gevolgen van. Denk aan de enorme stijging van de energieprijzen, de onzekerheden in de voedselketen en de opvang van vluchtelingen. En dit staat natuurlijk los van het immense menselijke leed en duizenden slachtoffers daar.

In schril contrast, maar toch. Als ondernemer in de agrarische sector zijn er genoeg andere zorgen. We leven in een tijdperk van grote onzekerheid en veranderingen. Ons bestaande voedselsysteem staat onder druk. Er is schaarste aan zaken die altijd vanzelfsprekend waren, zoals energie, arbeid, of capaciteit in de zorg. Daarnaast speelt er de torenhoge inflatie en de onzekerheid over de economie.

Onduidelijkheid heerst. Bijvoorbeeld als gevolg van de stikstofcrisis. De impact van nationale en Europese politiek op ons leven en onze toekomst is heel groot. De politieke besluitvorming in Brussel is geen 'ver van mijn bed show', maar heeft grote impact op de wet- en regelgeving in Nederland en daarmee op onze bedrijfsvoering. Klimaat en milieu zijn majeure thema's geworden waar enorme focus op is ontstaan. En dit gebeurt in een tijd dat de wereldbevolking hard groeit en de vluchtelingenstromen als gevolg van onder andere oorlog, ellende en honger alsmaar groeiende zijn.

Jack Janssen – Algemeen directeur

Voor de meeste agrarische producten is voldoende tot veel vraag op afzetmarkten en toch staan ondernemers grote uitdagingen te wachten. Denk aan beperkingen op het gebied van bemesting, gewasbescherming, energie, etcetera.

Het is volkomen begrijpelijk dat dit soort ontwikkelingen u onzeker, teleurgesteld of zelfs boos maken. In gesprekken proef ik regelmatig dat ondernemers zich afvragen of er voor de langere termijn wel voldoende perspectief in Nederland is. Niemand weet exact waar het naar toe gaat, maar duidelijk is dat er wel mogelijkheden blijven en tegelijkertijd grote veranderingen onafwendbaar zijn. De sector zal zich moeten aanpassen aan de veranderende realiteit.

Ook voor AB Werkt gelden deze veranderingen. AB Werkt opereert in een uitdagende markt, onder andere door de onzekerheid in de sector en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Zo kiezen (veel) minder jongeren voor een opleiding of toekomst in de primair agrarische sector.

Dit betekent dat veel agrarisch ondernemers geen opvolging hebben en moeite hebben met het invullen van hun arbeidsbehoefte. Maar ook voor de “blijvers” is adequate invulling van de arbeidsbehoefte zeker geen makkelijk vraagstuk. De oplossing ligt zeker niet uitsluitend in zelf meer en harder werken; dat is op termijn een doodlopende weg. Voortdurend nadenken over het werk anders organiseren, automatiseren en robotiseren is wezenlijk. Ook bij groei vooraf goed nadenken over de arbeidsinvulling vraagt aandacht. AB Werkt is daarin graag de gesprekspartner voor onze leden.

Het ondersteunen van onze leden bij de arbeidsinvulling op het bedrijf is en blijft een belangrijke pijler onder onze coöperatie. In gezamenlijkheid zijn we tot veel meer in staat dan een individu.

Jack Janssen - Algemeen Directeur AB Werkt

*‘Voortdurend
nadenken over het
werk anders organiseren,
automatiseren en
robotiseren is
wezenlijk’*

Ankie Wijnen – voorzitter RvC

Een tevredenstellend resultaat in een zeer dynamisch jaar. De Raad van Commissarissen is tevreden over de resultaten van AB Werkt in 2022. Er is ontzettend veel werk verzet en er zijn ondanks alle hectiek mooie resultaten gerealiseerd. Dat versterkt de reeds gezonde basis voor de toekomst. Maar er is geen reden om te verslappen. De actuele dynamiek blijft voortdurende scherpste en aanpassingsvermogen vragen. Alleen zo kunnen we toegevoegde waarde blijven leveren aan onze leden, klanten en (internationale) medewerkers.

‘Transitie en toekomst’

In 2022 werden we de eerste maanden nog geconfronteerd met de effecten van de coronapandemie. Toen duidelijk werd dat als gevolg van steeds mildere varianten de impact beperkter werd stond het volgende onheil al voor de deur. De oorlog in de Oekraïne diende zich aan. De impact was en is nog steeds enorm. Allereerst natuurlijk voor de Oekraïners zelf, met al het menselijk leed. Maar ook aan de rest van de wereld gaat dit niet ongemerkt voorbij. Stabiele handelsstromen in bijvoorbeeld graan en energie stagneren. Schaarste, speculatie en paniek domineerden het segment op een aantal markten en de economische gevolgen zijn groot. De rente steeg snel evenals de prijzen voor heel veel producten. Enorme loonsverhogingen zijn daarvan weer het gevolg.

Ruimte voor agrarisch ondernemers

En dit alles gebeurt in een tijd dat de overheid zich sterk focust op klimaat en duurzaamheid. De vorm van ons voedselsysteem staat onder druk. De meningen zijn verdeeld en de standpunten verhard. Veel agrarisch ondernemers voelen zich miskend en zien hun inzet niet gewaardeerd worden. De agrarische sector heeft de afgelopen decennia grote inspanningen geleverd en emissies gereduceerd. Desalniettemin worden doelstellingen steeds verder opgeschroefd en lijkt het alsof de agrarische sector buitenproportionele reductiedoelstellingen krijgt opgelegd. We moeten met z'n allen voorkomen dat we steeds verder polariseren. Belangrijk is dat we alles op alles zetten om in een gezonde dialoog op basis van feiten deze uitdagingen op te pakken en onze toekomst veilig te stellen. Dit zal zowel op sectorniveau alsook op bedrijfsniveau tot grote veranderingen leiden.

Arbeidsmarkt en huisvesting

En tegelijkertijd zien we dat de arbeidsmarkt ongekend krap is. Zelfs als de conjunctuur even lijkt te haperen blijven werknemers schaars en hebben ze de banen voor het uitkiezen. Dit vraagt voor werkgevers echt een andere

manier van denken over werk en werknemers. Ook bij AB Werkt zien we dat de toestroom van regionale kandidaten voor flexibele banen opdroogt. Kwalitatieve medewerkers vragen óók een kwalitatieve baan die hen echt verder helpt. Tijdelijke productieklassen passen daar steeds minder bij. Vandaar ook dat we zien dat we als sector steeds meer afhankelijk worden van internationale werknemers om het werk in onze sector gedaan te krijgen. En ook deze groep heeft alternatieven en maakt afwegingen. Fatsoenlijk werk, goede huisvesting en persoonlijke waardering zijn naast een correct salaris belangrijke aspecten die de keuze bepalen.

Deze ontwikkeling maakt dat AB Werkt in 2022 nieuw beleid heeft vastgesteld om zelf te investeren in een aantal huisvestingslocaties in Zuid-Nederland. Op die manier krijgen wij meer grip op de kwaliteit, de beschikbaarheid en de kosten van goede huisvesting voor onze gewaardeerde internationale medewerkers.

Coöperatie

In 2022 hebben we ook een uitgebreide interne coöperatiedialoog gevoerd. De structuur van de sector is veranderd en een aantal ondernemers heeft interne vervangingsmogelijkheden op het moment dat de ondernemer uitvalt als gevolg van ziekte of ongeval. Van oudsher was dit de belangrijkste toegevoegde waarde van ons lidmaatschap. In de dialoog mét onze leden en medewerkers zijn we tot een bredere toekomstgerichte coöperatiestrategie gekomen die we ook begin 2023 hebben mogen vaststellen. Verderop in dit jaarverslag leest u – niet voor het eerst – hier meer over. Ik ben blij dat we met deze nieuwe strategie de continuïteit van onze mooie agrarische coöperatie wederom borgen voor de toekomst.

Rest mij u allen te bedanken voor uw betrokkenheid bij AB Werkt en u veel succes en doorzettingsvermogen te wensen in deze dynamische tijden.

Ankie Wijnen - Voorzitter RvC

*‘Kwalitatieve
medewerkers vragen
óók een kwalitatieve
baan die hen echt
verder helpt’*

Ferry Beks over:

Aanpassings- vermogen

Ferry Beks – Commercieel Directeur

Het jaar 2022 was een periode waarin we aanvankelijk nog veel last hadden van de gevolgen van de coronapandemie. Het virus werd milder, maar ook besmettelijker. Dus het ziekteverzuim als gevolg van corona was fors. Gelukkig kregen we richting het voorjaar ons normale leven – zonder beperkingen – meer en meer terug. Een andere grote zorg diende zich echter meteen aan. Rusland viel Oekraïne binnen. Een oorlog in Europa; ondanks de vele voortekenen waren we toch wel erg verrast. Er ontstond mondiale onzekerheid over voedselvoorziening en de levering van energie. Sancties, sabotages in infrastructuur etcetera leidden tot een energiecrisis en een ongekende stijging van rente en inflatie. Deze factoren hebben een aanzienlijke invloed gehad op onze klanten en geleid tot een aantal belangrijke ontwikkelingen.

Ontwikkelingen per sector

In 2022 realiseerden we een tegenvallende omzet in de plantaardige sector. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de energieprijzen, waardoor er andere keuzes gemaakt zijn door onze klanten. Verandering van teeltschema's, wel of niet belichten en eerder stoppen in het najaar, zodat er minder verwarmd hoeft te worden zijn maatregelen die behoorlijk effect hebben op de arbeidsbehoefte.

De uren in de dierlijke sector zijn ook iets gekrompen. Deze ontwikkeling was echter conform onze verwachting in deze sector. Als gevolg van de verwachte bedrijfsbeëindigingen hadden we hier ook op gerekend in onze begroting. Ons absolute marktaandeel hebben wij daar dan ook weten te behouden. Een positieve ontwikkeling in 2022 was de groei die we hebben waargenomen in het MKB-segment. Ondanks de uitdagingen waar veel bedrijven mee te maken hadden, konden we profiteren van nieuwe kansen en is ons klantenbestand uitgebreid.

Arbeidsmarkt

Na de pandemie zijn een aantal sectoren – zoals horeca & recreatie – weer op gang gekomen. Dit terwijl door de inflatie en energiecrisis het besteedbaar inkomen wel onder druk stond bij een deel van de bevolking. Dus er viel ook vraag weg en de economische groei stagneert. Normaal gesproken gaat een afkoeling van de economie gepaard met ontslagen en toename van de

werkloosheid. Ook nu zien we wel dat sommige bedrijven en sectoren inkrimpen en afscheid nemen van medewerkers. In de huidige krappe markt hebben ontslagen medewerkers over het algemeen snel weer een andere baan. De werkloosheid blijft heel laag. Het vinden en behouden van goed personeel werd zelfs nog uitdagender. Om deze uitdaging aan te pakken, hebben we geïnvesteerd in het nog beter aantrekken en behouden van internationale medewerkers. De samenwerking met de bemiddelaars hebben we geïntensiveerd, we zijn van start gegaan met een Helpdesk voor internationale werknemers en als AB Werkt zijn we te vinden op social media in Polen en Roemenië. Dit heeft geresulteerd in een toenemend aantal uren met internationale medewerkers, voor met name het MKB-segment.

Energiekosten

Wat betreft de energiekosten hebben we in 2022 veel aandacht besteed aan energiebesparende maatregelen op onze huisvestingslocaties en onze medewerkers aangemoedigd om bewust om te gaan met energieverbruik. Deze inspanningen hebben niet alleen bijgedragen aan het verminderen van onze ecologische voetafdruk, maar hebben ook geleid tot kostenbesparingen op de korte en lange termijn.

Een andere uitdaging waar we in 2022 mee te maken hadden, was de substantiële verhogingen van de cao lonen als gevolg van de oplopende inflatie. In veel cao's werden flinke loonsverhogingen overeengekomen. Ook de overheid heeft het wettelijk minimumloon een aantal keer fors verhoogd.

In het kort

Samenvattend was 2022 een jaar van uitdagingen en kansen voor AB Werkt. Ondanks de tegenvallende urenafzet in met name de plantaardige sector hebben we compensatie gevonden door te groeien in het MKB-segment. Er zijn maatregelen genomen om optimaal te anticiperen op de krappe arbeidsmarkt in Nederland door de instroom van internationale werknemers flink te intensiveren. Daarnaast is intensief aandacht besteed aan energiebesparende maatregelen op onze huisvestingslocaties. Tenslotte zijn de gevolgen van inflatie op lonen en onze kostenstructuur zorgvuldig en in goede samenspraak met alle betrokkenen doorgevoerd. Het was een jaar waarin het belangrijk was om ons voortdurend adequaat aan te passen aan de snelle ontwikkelingen en omstandigheden. Daarin zijn we gelukkig geslaagd.

*‘Het was een jaar
waarin het belangrijk was
om ons voortdurend
adequaats aan te passen aan
de snelle ontwikkelingen
en omstandigheden’*

'Het beste in elkaar naar boven halen'

De wereld om ons heen beweegt sneller dan ooit. Dit soort periodes dwingt ons als organisatie om mee te bewegen. Want juist door wendbaar te zijn, kun je het werk én je werkgeverschap kwalitatief, efficiënt en toekomstgericht organiseren.

De krapte op de arbeidsmarkt heeft voor een fundamentele verandering in de verhoudingen tussen werkgevers en werknemers gezorgd. Ook wij, en met ons onze opdrachtgevers, ervaren dat sollicitaties en kandidaten geen vanzelfsprekendheid meer zijn. In deze kandidatenmarkt staat de (potentiële) medewerker steeds meer centraal. Over en weer van voldoende waarde zijn én blijven, dát is waar het huidige werkgeverschap om draait.

Het afgelopen jaar hebben we ons daarom gefocust op duurzame inzetbaarheid. Ontwikkelen, leren, talent centraal stellen, passende werkzaamheden aanbieden. Maar ook: aandacht voor wat bij de medewerker past, nu en richting de toekomst. Potentiële uitdagingen voor een vitale werkbeleving tijdig signaleren en bespreekbaar maken. Dat heeft, organisatiebreed, onder meer geleid tot een kentering in het oplopende verzuim van de jaren dáárvoor en terugdringing van de verzuimkosten.

In 2022 hebben we daarnaast belangrijke stappen gezet binnen Bedrijfsverzorging. Door de ontwikkelingen in arbeid, de agrarische sector en bij onze leden is structurele groeikracht nodig. Een werkgroep dacht na over wat dat betekent voor de toekomst van het werk binnen Bedrijfsverzorging. Vervolgens is met alle bedrijfsverzorgers individueel de dialoog aangegaan en zijn de wensen, ambities en behoeftes van alle betrokkenen besproken en, waar mogelijk, in concrete acties omgezet.

Danielle Royakkers – HR Directeur

'In deze kandidatenmarkt staat de (potentiële) medewerker steeds meer centraal'

*‘We blijven
investeren om alle
ontvangsten,
de inzet en het verblijf
van internationale
werknemers verder te
optimaliseren’*

Als gevolg van de krappe nationale arbeidsmarkt is de inzet van internationale medewerkers een steeds belangrijkere pijler voor AB Werkt. Om voor onze opdrachtgevers de personeelsinvulling te kunnen waarborgen. We blijven investeren om alle ontvangsten, de inzet en het verblijf van internationale werknemers verder te optimaliseren. De communicatie met deze medewerkers is het afgelopen jaar al vereenvoudigd en geïntensiveerd via onze meertalige helpdesk. Later dit jaar komt zoveel mogelijk relevante informatie voor deze medewerkers via een app beschikbaar. Dat biedt verdere mogelijkheden om individuele aandacht op een efficiënte manier te organiseren en als uitzendwerkgever 24/7 digitaal toegankelijk te zijn. Dat vraagt om andere vormen van samenwerken, ook binnen onze werkorganisatie.

Een gevolg hiervan is de internationalisering die we terug zien in ons personeelsbestand. Samenwerken met een diverse samenstelling van collega's vraagt soms net wat extra aandacht. Maar de combinatie van alle verschillende talenten, inzichten en achtergronden maakt ons juist tot een heel sterk geheel. Hoe we binnen de werkorganisatie 'samen alles eruit halen' staat beschreven in ons Sociaal Jaarverslag.

Bij het doorlopend zoeken naar mogelijkheden om te ontwikkelen en te verbeteren, hoort ook: verantwoordelijkheid durven nemen. Om collega's daarin te stimuleren, pasten we eind 2022 onze aansturingsstructuur aan. We gaven leidinggevendenden ruimte en perspectief naar managementverantwoordelijkheid. Daarmee ontstaat er voor hen en de medewerkers in hun teams meer ruimte voor eigen regie. Disciplines of afdelingen die met elkaar verbonden zijn, voegden we samen in een aantal pijlers. Het oorspronkelijke MT ging met ingang van 2023 verder als Directieteam, waarbij elk lid verantwoordelijk is voor één van die pijlers.

Samenwerken in de huidige dynamische tijd is niet vanzelfsprekend. Bij AB Werkt zijn we er dag in dag uit mee bezig. Proberen elke dag het beste in elkaar naar boven te halen. Dat is waar we voor staan en wat we willen zijn.

De nieuwe coöperatiestrategie: meerwaarde voor élk lid

De agrarische sector is de afgelopen 10 tot 15 jaar enorm veranderd. En ook de komende jaren gaat deze dynamiek verder. Ook aan AB Werkt gaan deze ontwikkelingen niet voorbij. De coöperatieve meerwaarde van AB Werkt bestond vele decennia uit het vervangen van agrarisch ondernemers bij ziekte en ongeval. Als gevolg van de veranderende structuur van de agrarische bedrijven, is dit voor een steeds groter aantal bedrijven niet meer van toegevoegde waarde. Dit terwijl AB Werkt tegelijkertijd heel veel uren arbeid organiseert in de agrarische sectoren. Dan ontstaat de noodzaak om met elkaar te zoeken naar mogelijkheden waarbij het lidmaatschap toegevoegde waarde levert voor ALLE leden.

Sámen met onze leden ontwikkelde AB Werkt in 2022 een nieuwe coöperatiestrategie. Hiermee spelen we in op alle veranderingen in de agrarische sector. Lees hier hoe de strategie voor de komende jaren eruitziet en wat dat voor jou als lid betekent.

1. Een nieuwe strategie waarom?

‘In en rond de agrarische sector voltrekken zich in relatief korte tijd veel impactvolle veranderingen’, vertelt algemeen directeur Jack Jansen. ‘Dit betekent veel voor agrarisch ondernemers en hun bedrijven. Maar ook voor dienstverlenende, toeleverende en verwerkende bedrijven en coöperaties zijn het roerige tijden. Denk aan een dalend aantal ondernemers, bedrijven die veranderen qua omvang of toegepaste systemen en technieken. AB Werkt kreeg daarbovenop te maken met de krappe arbeidsmarkt en toenemende wet- en regelgeving op het gebied van flexarbeid.’

Ook voor AB Werkt hebben deze ontwikkelingen gevolgen, aldus Jack. ‘We zijn opgericht om boeren en tuinders te vervangen bij ziekte, ongeval en vakantie. In de loop der jaren zijn daar andere vormen van dienstverlening succesvol aan toegevoegd om de continuïteit van de organisatie en de bedrijfsverzorging veilig te stellen. Voorbeelden zijn: detacheren, uitzenden van regionale en internationale werknemers, werving en selectie, payrolling, en asbestsanering. Aangeboden aan zowel ondernemers in de agrarische sector als ondernemers in het MKB. Als bedrijf én coöperatie moet je in tijden van veranderingen meebewegen. Om toekomstbestendig te zijn en duurzame relaties te kunnen waarborgen. Daarom hebben we samen met onze leden en ledenraad gekeken hoe we onze coöperatiestrategie beter kunnen laten aansluiten bij huidige en toekomstige ontwikkelingen. Zo kunnen we ook de komende jaren van meerwaarde blijven voor onze leden.’

2. Welke meerwaarde heeft de nieuwe coöperatiestrategie voor de leden?

Voor alle leden:

Expertise

AB Werkt deelt expertise op het gebied van arbeid, personeelsvoorziening en werkgeverschap via periodieke nieuwsbrieven, themabijeenkomsten en ledenbijeenkomsten.

Facultatieve keuzes voor ieder lid afzonderlijk:

Bedrijfsverzorging en reductieregeling

Leden kunnen kiezen voor deelname aan bedrijfsverzorging (vervanging van de ondernemer bij ziekte, ongeval en vakantie). Hierbij is het mogelijk om deel te

nemen aan de reductieregeling of te kiezen voor hulp zonder reductie tegen het kostendeekkende tarief.

Organiseren van een seizoensmatige personeelspiek

Een aantal ondernemers in de agrarische sector heeft gedurende één of meerdere periodes per jaar een seizoenspiek. Dan wordt de inzet van een aantal tijdelijke werknemers gevraagd. In de praktijk worden dan regelmatig internationale werknemers ingezet die dus ook tijdelijk en adequaat in de regio gehuisvest moeten worden. AB Werkt heeft veel ervaring en kennis van internationaal recruitment en ook als het gaat om het huisvesten en tewerkstellen van buitenlandse werknemers. Natuurlijk kan dit alleen maar onder bepaalde condities, zoals een tijdige jaarlijkse forecast, een maximumvolume in bepaalde perioden, een gangbaar profiel van mensen die gevraagd worden en marktconforme condities qua arbeidsvoorwaarden. Ook is een meerjarige loyaliteit noodzakelijk (bijvoorbeeld 3 jaar).

Ledenkorting op detacheren en Uitzenden

AB Werkt wil leden een voordeel geven op detacheren en uitzenden, in de vorm van een ledenkorting. Dit betekent dat leden een lager tarief betalen dan klanten in bijvoorbeeld de MKB-sector voor dezelfde dienstverlening (aard, volume en seizoen zijn natuurlijk ook van invloed).

3. Wat is de basis voor de nieuwe strategie?

Zeggenschap in boerenhanden

Onze leden willen de zeggenschap graag in 'boerenhanden' houden. Dus niet het lidmaatschap toegankelijk maken voor ondernemers uit het MKB. Het huidige governance-model, met een rechtstreeks lidmaatschap voor agrarisch ondernemers, ledenvertegenwoordiging in de ledenraad en toezicht door de RvC, wordt daarbij gezien als passend voor de komende tijd.

Bedrijfsverzorging op basis van solidariteit

Leden zijn duidelijk in hun zienswijze over bedrijfsverzorging. Iedereen ziet de structuurverandering van de agrarische sector en onderschrijft dat dit ook

consequenties heeft voor de behoefte aan bedrijfsverzorging en de eisen die daaraan gesteld worden. Toch is de unanieme mening dat adequate ziektevervangende ook in de toekomst essentieel is voor een aanzienlijk aantal agrarisch ondernemers. Dus is de opdracht van onze leden aan AB Werkt heel duidelijk: continueer deze dienstverlening. Maar pas het aan, aan de veranderende omstandigheden (dalend aantal leden, gespecialiseerde bedrijven met steeds meer automatisering en eigen personeel).

Partnership en Wederkerigheid als uitgangspunt

In een coöperatief model is partnership en wederkerigheid essentieel. Leden moeten op onze coöperatie kunnen rekenen, maar op hun beurt de coöperatie ook in staat stellen om de continuïteit van de dienstverlening veilig te stellen. Dat doen ze door de behoefte aan deze dienstverlening tijdig te plannen en ook zelf af te nemen. Het is voor een coöperatie als AB Werkt alleen mogelijk om toegevoegde waarde voor leden te realiseren als deze leden ook een actieve economische relatie met de coöperatie aangaan. Dus ook (een substantieel deel van) hun arbeidsvraag of behoefte aan dienstverlening op dat gebied bij AB Werkt neerleggen. Als leden uitsluitend een beroep doen op AB Werkt als het hen zelf niet meer lukt, wordt de omvang van de vraag ook voor AB Werkt te beperkt, te grillig en onvoorspelbaar. Adequate dienstverlening is dan bijna onmogelijk.

'Onze leden willen de zeggenschap graag in 'boerenhanden' houden'

Duiding financiële cijfers AB Werkt

De Coöperatie AB Werkt Zuid-Nederland heeft in 2022 een positief resultaat voor belastingen gerealiseerd in een jaar dat is overschaduwd door het einde van de pandemie, de oorlog in Oekraïne, de energiecrisis, de torenhoge inflatie en significante loonkostenstijgingen.

Bij Bedrijfsverzorging was de vraag naar ziektevervangingsongekend hoog. Na een aantal jaren met een dalende vraag nam deze in 2022 explosief toe. Een gevolg van steeds minder arbeidsreserves op de bedrijven van onze leden. Dit heeft geleid tot een tekort op de reductieregeling en extra kosten om de grote hulpvraag in te vullen.

Bij onze detacheringsactiviteiten ondervinden we druk op onze omzet als gevolg van ontwikkelingen bij opdrachtgevers en een krappe arbeidsmarkt. Voor AB Werkt Service en AB Werkt E-Flex merken we eveneens de gevolgen van een zeer krappe arbeidsmarkt in Nederland. De omzet wordt voor een toenemend aandeel gerealiseerd met internationale werknemers. Onze processen worden daarmee bewerklijker, omdat huisvesting, vervoer en begeleiding moeten worden geregeld voor deze groep medewerkers. De daarmee samenhangende kosten zijn bovendien sterk gestegen.

In zijn algemeenheid zijn bedrijfskosten gestegen als gevolg van loon- en prijsstijgingen. In 2022 is aanvullend geïnvesteerd in een verdere verbetering van de begeleiding van de internationale werknemers en zijn er op het gebied van automatisering veranderingen doorgevoerd of nog in ontwikkeling. Ook in 2023 zal AB Werkt blijven investeren om de opdrachtgevers te kunnen voorzien van voldoende personeel.

De volgende pagina's van dit jaarverslag geven feiten en cijfers weer van onze coöperatie over het afgelopen jaar 2022.

'Ook in 2023 zal AB Werkt blijven investeren om de opdrachtgevers te kunnen voorzien van voldoende personeel'

Piet Claessen – Financieel Directeur

Financieel jaarverslag

CIJFERS

&

2022

3.757

Getallen 2022 in beeld

Geconsolideerde balans

per 31 december 2022

ACTIVA	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>				
Grond en gebouwen	2.002.943		1.999.455	
Inventaris en automatisering	341.477		268.599	
Machines en transportmiddelen	169.184		147.846	
		2.513.604		2.415.900
<i>Financiële vaste activa</i>				
Deelnemingen	43.610		43.610	
Overige financiële vaste activa	286.632		226.955	
		330.242		270.565
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Vorderingen en overlopende activa		9.544.780		9.725.270
<i>Effecten</i>		4.131.226		4.767.669
<i>Liquide middelen</i>		17.963.964		22.721.510
		34.483.816		39.900.914

PASSIVA	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
Groepsvermogen				
Groepsvermogen		21.909.918		21.912.357
Voorzieningen				
Voorzieningen		1.003.415		1.340.954
Kortlopende schulden				
Schulden en overlopende passiva		11.570.483		16.647.603
		34.483.816		39.900.914

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022

	2022		2021	
	€	€	€	€
Opbrengsten				
Netto-omzet	97.409.721		94.678.562	
Contributies leden/reductiebijdragen	958.982		1.089.660	
		98.368.703		95.768.222
Directe kosten				
Personeelskosten	81.736.079		79.323.185	
Inkoop van derden	1.604.027		1.594.064	
Kosten vervoer direct personeel	1.366.100		1.077.431	
Afschrijvingen vaste activa	52.572		54.647	
		84.758.778		82.049.327
Brutomarge		13.609.925		13.718.895
Overige bedrijfskosten				
Personeelskosten	9.699.752		8.661.372	
Kosten vervoer indirect personeel	441.292		400.742	
Afschrijvingen vaste activa	234.749		278.229	
Verkoopkosten	483.833		337.046	
Algemene kosten	2.119.557		1.889.276	
		12.979.183		11.566.665
Bedrijfsresultaat		630.742		2.152.230
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	14.285		434.540	
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.612		5.811	
Rentelasten en soortgelijke kosten	- 92.025		- 99.446	
		- 76.128		340.905
Resultaat voor belastingen		554.614		2.493.135
Vennootschapsbelasting		- 47.898		- 576.666
Resultaat na belastingen		506.716		1.916.469

Groepsverhoudingen

Coöperatie AB Werkt Zuid-Nederland U.A. te 's Hertogenbosch (de coöperatie) staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. In de geconsolideerde jaarrekening zijn naast de financiële gegevens van de coöperatie de volgende groepsmaatschappijen opgenomen: AB Werkt Holding B.V., AB Werkt Bedrijfsverzorging B.V., AB Werkt Detachering B.V., AB Werkt Service B.V., AB Werkt Service I B.V., AB Werkt Service II B.V., AB Werkt Service III B.V., AB Werkt Service IV B.V., AB Werkt Service V B.V., AB Werkt Peel en Maas B.V., AB Werkt E-Flex B.V., AB Werkt Payroll B.V. en HAER B.V.

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders vermeld zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Voor risico's en verliezen die vóór balansdatum zijn ontstaan, zijn voorzieningen getroffen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Het eigen vermogen van de coöperatie bedraagt per 31 december 2022 € 21,9 miljoen positief. De coöperatie beschikt over voldoende liquide middelen en weerstandsvermogen, en is voor haar financiering niet afhankelijk van derden.

De meest actuele forecast voor 2023 alsmede de liquiditeitsprognoses wijzen uit dat de continuïteit van de coöperatie en haar dochterondernemingen, zelfs bij zeer negatieve scenario's, niet in gevaar komt. Op grond hiervan verwacht de coöperatie haar bedrijfsactiviteiten te kunnen voortzetten en is er geen ernstige onzekerheid over de continuïteit van de onderneming.

Materiële vaste activa

Waardering tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen zijn lineair berekend en gerelateerd aan de verwachte economische levensduur. Op grond en terreinen vindt geen afschrijving plaats.

Financiële vaste activa

De niet geconsolideerde deelnemingen zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs.

Effecten

Waardering op de reële waarde per balansdatum. Waardeveranderingen worden rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen.

Voorzieningen

Waardering tegen de naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedragen rekening houdend met de kans dat de verplichting daadwerkelijk tot uitdrukking komt.

Resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn.

Jaarrekening 2022

De in dit verslag opgenomen geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening over 2022 van Coöperatie AB Werkt Zuid-Nederland U.A. zijn ontleend aan de jaarrekening 2022, welke ter inzage ligt op het hoofdkantoor van AB Werkt te Herten.

De jaarrekening 2022 is door het bestuur en de raad van commissarissen opgesteld en ondertekend op 31 mei 2023. De jaarrekening is gecontroleerd door RSM Netherlands Accountants N.V. Alleen de volledige jaarrekening 2022 (inclusief alle toelichtingen) geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de coöperatie op 31 december 2022 en van het resultaat in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Hoofdkantoor:

Mussenberg 5
6049 GZ Herten
Postbus 1013
6040 KA Roermond

T 0475 – 35 20 30

info@ab-werkt.nl
www.ab-werkt.nl

Volg ons op:

Colofon

Concept en teksten:
AB Werkt

Coördinatie en eindredactie:
Rens van Gils, AB Werkt

Grafisch ontwerp:
i-Dee

Fotografie:
RuudC fotografie - Ruud Claessen
VVB Voermans fotografeert - John Voermans
Kraaijeveld fotografie - Hester Kraaijeveld
Kimfotografeert - Kim Roufs

Jaarverslag
2022